

מבוא

דין וחשבון זה מסכם את תוצאות הביקורת שערך מבקר עירייה קלנסואה בתקופה מינואר – דצמבר 2012, על פעולותיה וניהולה של עיריית קלנסואה בשנת 2012. חלק מתוצאות הדו"ח מתייחס גם פעולותיה וניהולה של עיריית קלנסואה בשנים 2009 – 2012.

פעולות הביקורת היו בנושאים הבאים: דו"ח מבקר המדינה – פעולות העירייה בנושא הגברת הבטיחות בדרכים בתחומה לשנת 2010 - בדיקת מעקב, ניקיון והיגיינה בבתי הספר – בדיקת מעקב, הועדה המקומית לתכנון ולבנייה "מזרח השרון", החברה לטיפול במי קולחין קלנסואה – לב השרון, מנהל הארנונה, אגרת שכפול ותשלומי הורים חומרים, תקציב העירייה, וועדת המכרזים, ניהול כספי בבתי הספר, השתתפות חברי מועצת העירייה בישיבות ועדותיה, השתתפות עובדי העירייה בישיבות מועצת העירייה ובישיבות ועדותיה ומעקב אחר תיקון הליקויים בדו"חות מבקר העירייה.

נתונים כלליים

עיריית קלנסואה

ב- 15/10/1954 קיבלה קלנסואה מעמד של מועצה מקומית. בינואר 2001 שונה מעמדה המוניציפאלי של קלנסואה ממועצה מקומית לעירייה.

שטח השיפוט והאוכלוסייה

שטח שיפוט של עיריית קלנסואה משתרע על 7800 דונם בקירוב. בסוף שנת 2011 מנתה אוכלוסיית קלנסואה, לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 19,767 נפש. ובסוף שנת 2012 מנתה אוכלוסיית קלנסואה כ- 20,300 נפש.

ראש העירייה

ראש העירייה המכהן מר חדיג'ה מחמוד נכנס לתפקידו זה באמצע חודש דצמבר 2008, לאחר שנבחר בבחירות הכלליות לראשות העירייה שנערכו בנובמבר 2008 בהתאם לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו), התשל"ה – 1975. החל מחודש יוני 2011 ולאור נבצרותו של ראש העירייה ממלא תפקידו ממלא מקום ראש העירייה מר גמל עבדאלכרים שנבחר כסגן וממלא מקום ראש העירייה בהתאם לסעיף 14 לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו), התשל"ה – 1975.

ממלא מקום וסגני ראש העירייה

לראש העירייה סגן אחד והוא מכהן בתפקיד ממלא מקום ראש העירייה כאמור. החל מחודש ספטמבר 2011 ממלא מקומו של ראש העירייה מכהן בשכר.

מועצת העירייה

מועצת עיריית קלנסואה מנתה 13 חברים.

ועדות העירייה

מועצת העירייה בחרה ב- 17 ועדות חובה (ועדות שהקמתן הינה חובה עפ"י הדין) כלהלן:

1. ועדת מכרזים בהרכב של 7 חברים;
2. ועדת כספים בהרכב של 7 חברים;
3. ועדת מל"ח בהרכב של 15 חברים;
4. ועדת ביטחון בהרכב של 6 חברים;
5. ועדת לענייני ביקורת בהרכב של 7 חברים;
6. ועדת הנחות בהרכב של 7 חברים;
7. ועדת בטיחות בדרכים בהרכב של 6 חברים;
8. ועדה לקידום מעמד הילד בהרכב של 2 חברים;
9. ועדת חינוך בהרכב של 10 חברים;
10. ועדה לאיכות הסביבה בהרכב של 7 חברים;
11. ועדה למאבק בנגע הסמים המסוכנים בהרכב של 3 חברים.
12. ועדה חקלאית בהרכב של 7 חברים;
13. ועדת ערר בהרכב של 3 חברים;
14. ועדת תמיכות בהרכב של 3 חברים;
15. ועדת רכש ובלאי בהרכב של 3 חברים;
16. ועדת הקצאות קרקעות בהרכב של 2 חברים.
17. ועדת מכרזים לבחירת עובדים בכירים בהרכב של 5 חברים.

כמו כן בחרה מועצת הרשות ב- 8 ועדות רשות (ועדות שהקמתן הינה בבחינת רשות בלבד) כלהלן:

1. ועדת רווחה בהרכב של 5 חברים;
2. ועדת ספורט בהרכב של 9 חברים;
3. ועדת למתן שמות לרחובות בהרכב של 5 חברים;
4. ועדה לענייני דת בהרכב של 5 חברים;

5. ועדת תעבורה בהרכב של חבר אחד ;
6. ועדת לתכנון ולבנייה בהרכב של 5 חברים.
7. ועדה לשימור אתרים בהרכב של 4 חברים.
8. ועדה לענייני ילדים בעלי צרכים מיוחדים בהרכב של 5 חברים.
9. ועדת חריגים לשיפוץ ילדים בגני הילדים ובבתי ספר.

מוסדות חינוך

עיריית קלנסואה הינה רשות החינוך האחראית למוסדות החינוך הנמצאים בתחום שיפוטתה. כל מוסדות החינוך הנמצאים בתחום העירייה הינם בבעלות העירייה. יש לציין כי שלושת בתי הספר התיכוניים בתחום העירייה נמצאים בניהולן של רשת החינוך "עתיד" ושל רשת החינוך "טומאשין".

בתחום עירייה קלנסואה נמצאים 10 בתי ספר : חמשה בתי ספר יסודיים, שני בתי ספר לחטיבת ביניים ושלושה בתי ספר תיכוניים. כמו כן בתחום העירייה נמצאים 16 גני-ילדים לגילאי 5 שנים ו- 20 גני ילדים לגילאי 3 – 4 שנים. בשנת הלימודים התשע"ג (2012-2013) סך כל התלמידים הלומדים בבתי הספר ובגנים כאמור בתחום העירייה הינו 6,869 תלמידים כמפורט להלן :

שם מוסד חינוך	מספר כיתות	מספר התלמידים
גני ילדים בגילאי 3 – 4 שנים	20	616
גני ילדים בגילאי 5	16	471
בתי ספר יסודיים	104	3,032
בתי ספר לחט"ב	47	1,530
בית ספר תיכון	38	1,220
סה"כ	225	6,869

בתחום העירייה נמצאים גם מוסדות אלה : מעון יום, מועדונית משותפת וספרייה עירונית.

תאגידים עירוניים

העירייה הינה הבעלים במשותף עם מועצה אזורית לב השרון של חברה לטיפול במי קולחין קלנסואה – לב השרון בע"מ. העירייה בעלת של 50% ממניות החברה.

העירייה הינה חברה באיגוד ערים לכבאות אזור השרון.

העירייה הינה חברה באיגוד ערים לאיכות הסביבה אזור השרון.

דו"ח מבקר המדינה לשנת 2010 - פעולות העירייה בנושא הגברת הבטיחות בדרכים בתחומה בדיקת מעקב

סיכום

לנוכח ממצאי הביקורת מצטיירת תמונה עגומה בכל הנוגע לטיפול העירייה בתחום הבטיחות בדרכים בתחומה. כמו כן התייחסות העירייה לממצאי הדו"ח של מבקר המדינה בנושא כאמור לא הייתה במידה ראויה ומספקת.

העירייה לא נקטה את הפעולות הנדרשות לתיקון הליקויים הרבים שהועלו על ידי מבקר המדינה בכל הקשור לתשתית הבטיחות בדרכים שבתחומה ולא דאגה להסרת המפגעים אשר מסכנים את משתמשי הדרך.

העירייה לא פעלה על פי המלצותיו של מבקר העירייה בדו"ח שלו בהקשר האמור.

להלן ממצאי הביקורת:

הוועדה לבטיחות בדרכים של העירייה

1. בשנת 2012 לא התכנסה הוועדה לבטיחות בדרכים של העירייה כלל וכלל.

2. נכון לתאריך הבדיקה לא פעלה הוועדה לבטיחות בדרכים כמתחייב, היא לא ביצעה מיפוי מקיף של בעיות הבטיחות הדרכים ולא איתרה את הצרכים הנדרשים; כמו כן, היא לא אספה נתונים סטטיסטיים, לא ניתחה את היקף התאונות ואופיין, ולא הכינה תכנית עבודה לטווח הארוך.

המטה העירוני לבטיחות בדרכים

3. בעירייה לא קיים מטה בטיחות בדרכים. ישנו פקיד העירייה הממלא את תפקיד מנהל מטה הבטיחות בנוסף לתפקיד אחר שהוא ממלא, אולם עד לתאריך הביקורת לא היה בידי עובד זה כתב מנוי לתפקיד האמור מראש העירייה או ממלא מקום ראש העירייה.

4. בשנים 2011 – 2012 לא הוגשו תוכניות עבודה שנתיות שאמורות להיות מוגשות על ידי מטה הבטיחות לאישור ועדת הבטיחות העירונית ולאישור הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים.

ועדת תנועה

5. בחודש דצמבר 2008 מנתה מועצת העירייה ועדת תעבורה בת חמשה חברים שכולם היו חברי מועצת העירייה אולם ועדה זו לא הייתה פעילה כלל וכלל ולא התכנסה אף פעם. נכון להיום ועקב חילופי חברי מועצת העירייה התמעטו חברי ועדה זו לחבר אחר בלבד והעירייה לא דאגה למנות הרכב חדש לוועדה זו או להוסיף לה חברים חדשים.

תוכנית אב

6. עד לתאריך הבדיקה לא הכינה העירייה תוכנית אב כמתחייב מהנחיות משרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

הסדרי תנועה

7. עד לתאריך הבדיקה לא יושם חלקם הגדול של הסדרי התנועה שאושרו לעירייה. למשל באזור מסוים שבו אמורים להיות מותקנים 32 תמרורים נמצאו 17 תמרורים בלבד.

רישום של הסדרי תנועה

8. העירייה אינה מנהלת מציא (אינוונטר) של הסדרי התנועה שבתחום העירייה. מכאן אי אפשר לדעת פרטים מדויקים על אודות התמרורים המוצבים או המותקנים ברחבי העיר, מיקומם ומצבם בנוסף על כך שאי אפשר לדעת מי החליט על ביצוע הסדרי התנועה, מתי ואפוא. העירייה אינה מנהלת מעקב אחר מצבם של התמרורים שבתחומה, תקינותם ואחזקתם. רבים מהתמרורים נעקרו ממקומם ואינם קיימים עוד. חלק מהתמרורים הושחתו או ניזוקו וחלקם אף מהווים בעצמם מפגעים בטיחותיים.

תחזוקת תמרורים ומעברי חצייה

9. העירייה אינה מתחזקת את התמרורים שבתחומה כמתחייב ואינה מנהלת מעקב אחר מצבם ועל תקינותם של תמרורים אלה. מהבדיקה עולה, כי בתחום העירייה נמצאים תמרורים רבים המהווים מפגעים בטיחותיים ואשר עדיין לא טופלו או לא תוקנו על ידי העירייה. רוב מעברי החצייה בתחום העירייה אינם מסומנים או צבעם דהה ואינם נראים עוד.

סלילת כבישים ומדרכות

10. מתאריך הביקורת של מבקר המדינה ועד לתאריך הבדיקה לא סללה העירייה כבישים או מדרכות חדשים.

כבישים לא מסומנים

11. מהבדיקה עולה, כי בשנת 2012 ביצעה העירייה עבודות סימון כבישים חלקיות בלבד בחלק מהכבישים (בעיקר בכביש הראשי), אולם רוב הכבישים בתחום העירייה אינם מסומנים ובמקומות שסומנו בעבר דהה הצבע מזמן ואינו נראה עוד.

כבישים פגומים

12. בשנים 2011 - 2012 לא השקיעה העירייה כספים בנושא זה כלל. יש לציין כי בשנים האמורות ביצעה העירייה תיקוני כבישים ומדרכות נקודתיים כניצול תמיכות שהועברו לה ממקורות חיצוניים. אי סלילת כבישים כאמור ואי תחזוקה נאותה לכבישים ולמדרכות שבתחום העירייה הפכו מקומות רבים בהם למפגעים בטיחותיים המסכנים את התושבים.

מדרכות

13. מתאריך הבדיקה של מבקר המדינה לא חל שינוי במצב המדרכות בתחומי העיר וחלקים רבים מהמדרכות מהווים מפגעים בטיחותיים המסכנים את התושבים – עדיין תושבים רבים ממשיכים לחסום חלקים רבים מהמדרכות על ידי הנחת מכלי האשפה שלהם על המדרכה, סוחרים שהניחו את מרכולתם על המדרכה וכלי רכב רבים שחנו עליה ושחלקם חסמו את המדרכה באופן מוחלט. חלקים רבים מהמדרכות ניזוקו או שמרצפותיהן שקעו או התפוררו, מדרכות עם בורות שלא תוקנו. חלקים רבים מהמדרכות נחסמו על ידי נטיעת עצים או על ידי הצבת עמודי תאורה ולא השאירה מקום למעבר הולכי רגל. על אחת כמה וכמה הדבר מסוכן להולכי הרגל, בייחוד בשעות החשכה.

יש לציין כי בשנים האמורות ביצעה העירייה תיקוני כבישים ומדרכות נקודתיים כניצול תמיכות שהועברו לה ממקורות חיצוניים וכן ביצעה בחלק מהמדרכות עקירת עצים שחסמו את המדרכות, אולם אין הדבר מספיק וחלקים רבים מהמדרכות נשארו חסומים כאמור.

מעקות בטיחות

14. נמצא כי חלקים ממעקה הבטיחות שהציבה העירייה בכביש הראשי ביישוב התפרקו בחלקם האחד ובחלקם האחר התעקמו. יש לציין כי המעקה אמור היה בין היתר, למנוע מעבר חופשי מצד אחד של הכביש לצד השני על ידי הולכי רגל המסכל את המשתמשים בדרך. לאורך המעקה נפתחו כמה פתחים למעבר הולכי רגל שהוסדרו על ידי מעברי חצייה. מלבד מעברים מוסדרים אלה נפתחו על ידי התושבים באופן יזום פתחים רבים במעקה על ידי פירוק חלקים מהמעקה ובכך סיכנו את ביטחונם של הולכי הרגל העלולים להשתמש במעברים אלה שרבים מהם ילדים. העירייה לא דאגה לתקן את חלקי הגדר כאמור ולסגור את הפתחים הבלתי מוסדרים.

תאורת דרכים עירוניות

15. מצב התאורה ברחובות העיר לא השתנה מאז הביקורת של מבקר המדינה. עדיין רחובות שלמים בתחום העיר אינם מוארים כראוי, ובכמה מהם אין תאורה כלל. רבים מהצמתים שבתחום העירייה אינם מוארים או שהתאורה בהם אינה מספיקה. רוב מעגלי התנועה אינם מוארים או שהתאורה בהם אינה מספיקה.

תחזוקת תאורת דרכים

16. למרות שהעירייה ביצעה בשנים 2011-2012 עבודות תחזוקה נקודתיות עדיין המצב רחוק מלהיות מספיק ומשביע את הרצון. הבדיקה העלתה כי פנסים רבים ברחובות העיר אינם דולקים, פנסים רבים שבורים, ואחרים פגומים והעירייה אינה דואגת לתיקונם או להחלפתם.

עמודי חשמל

17. בתחום העירייה נמצאים עמודי חשמל המוצבים בנתיבי הנסיעה או במדרכות והמסכנים הן את הנהגים והן את כל האנשים הנמצאים בקרבתם של עמודים אלה ובמיוחד בשעות החשיכה לאור מצב התאונה בדרכים כאמור לעיל.

התקני מיתון התנועה

הגבלת מהירות הנסיעה

18. מהבדיקה עולה, כי עד למועד הביקורת לא המליצה העירייה לרשות התמרון המרכזית (המפקח על התעבורה) להגביל את מהירות הנסיעה באזורים מסוימים שבשטח השיפוט של העירייה ובמיוחד בשטחים שבקרבת בתי הספר וגני הילדים.

מעגלי תנועה

19. עד למועד הביקורת טרם תוקנו הליקויים עליהם הצביע מבקר המדינה בדו"ח האמור ובעיקר:

א. העירייה לא ביצעה מדידות של מעגלי התנועה שבתחומה.

ב. העירייה לא דאגה להתקנת ולהתאמת מעגלי התנועה שבתחומה לאמור בהנחיות משרד התחבורה והבטיחות בדרכים מבחינת הגודל.

ג. העירייה לא הכינה מאגר נתונים הכולל את כל המידע ההנדסי על הסדרי התנועה, לרבות מעגלי התנועה, כנדרש במדריך לנבחר.

ד. העירייה לא התקינה בכל מעגלי התנועה את התמרורים ואת התקני הבטיחות הנדרשים, לרבות תאורה מתאימה, כדי להגביר את בטיחותם של העוברים בהם.

פיתוח מעגלי תנועה

20. מהבדיקה עולה, כי עד למועד הביקורת טרם תוקנו הליקויים עליהם הצביע מבקר המדינה בדו"ח האמור ובעיקר: העירייה לא הסירה ממעגלי התנועה את המפגעים העלולים לסכן חיי אדם ולא ביצעה עבודות פיתוח נופי במעגלי התנועה. בגבולות חלק מהאיים המעגליים קיימת גדר מבטון קשיח בגובה כ- 60-70 ס"מ שנבנתה בניגוד להנחיות לתכנון מעגלי תנועה.

בנוסף לכך צורת בנייה של הגדר עלולה למשוך הולכי דרך לשבת עליה. בסיוורים שערכה הביקורת אכן נצפו ילדים היושבים על הגדרות שבאיים המעגליים כאמור.

בתחילת שנת 2012 התחילה העירייה בביצוע עבודות שיקום במעגל התנועה שבמרכז העיר אולם עד לתאריך הביקורת עבודות אלה טרם הסתיימו. בשל העיכוב בהשלמת העבודות חלק מהתמרורים שהותקנו במעגל ניזוקו. בנוסף אי ביצוע עבודות פיתוח באי המעגלי אפשר לתושבים לחנות את רכביהם על האי המעגלי.

פסי האטה

21. בשנת 2012 עדיין לא הוסרו או הוסדרו פסי האטה שהותקנו באופן יזום על ידי גורמים פרטיים ללא אישור העירייה והמפקח על התעבורה ולא ננקטו צעדים כלשהם נגד התושבים שהתקינו פסי האטה כאמור.

22. עד למועד הבדיקה לא בוצעה על ידי העירייה בדיקת האפשרויות השונות למיתון התנועה בתחומה, ולא קוימה בדיקת ביצוע בשטח ומעקב אחר התקנת פסי ההאטה והאפקטיביות שלהם.

23. חלק מפסי ההאטה הנמצאים בתחומי העיר הותקנו במקומות לא מוארים. רובם המוחלט של פסי ההאטה לא נצבעו, וקשה להבחין בהם מבעוד מועד בשעות היום, קל וחומר בלילה.

24. בשנת 2012 ביצעה העירייה פעולת הנמכה בכמה פסי האטה אולם נמצא כי עדיין חלק גדול מפסי ההאטה בתחום העיר בגובה העולה על הגובה המקסימאלי המותר לפי ההנחיות כאמור.

25. פסי ההאטה המעגליים ברחובות של העיר הותקנו במרווחים ממוצעים של כ-50 מטר בלבד, וברחובות מסוימים הם אף קטנים מזה ומגיעים ל-30 מטר.

26. גובהו של פס האטה בודד אינו אחיד. כמו כן נמצאו פסי האטה ללא תמרורים המזהירים מפניהם.

פעילות עירונית לפינוי מפגעים

27. מרבית הלקויים עליהם הצביעה מבקר המדינה בהקשר האמור לא תוקנו. העירייה לא השתמשה בסמכויותיה על פי חוקי העזר שהתקינה ולא נקטה את הפעולות הנדרשות לפינוי המפגעים כאמור. חלק גדול מהמדרכות בתחומי העיר נחסמות על ידי מכונות החונות על מדרכות אלה, על ידי פחי אשפה וסחורות המונחים על שטח המדרכות ועל ידי ערמות של פסולת. עקב תופעות אלה נאלצים הולכי הרגל לרדת לכביש ובכך לסכן את חייהם. הדבר חמור במיוחד ברחובות המובילים לבתי הספר ובקרבתם ומהווה סכנה חמורה לתלמידים ובעיקר בשעות הבוקר בהליכתם לבתי הספר וכן בשעות חזרתם הביתה.

מניעת תאונות ליד מוסדות חינוך

28. מבדיקת המעקב עולה, כי מרבית הלקויים עליהם הצביעה מבקר המדינה בהקשר האמור עד לתאריך הבדיקה לא תוקנו כמפורט להלן:

א. רוב מעברי החצייה שליד בתי הספר לא סומנו בצבע או שצבעם דהה;

- ב. ליד רוב מעברי החצייה הסמוכים לבתי הספר לא היו תמרורים או שלטי אזהרה ;
- ג. לא נעשתה "שבירה" של ציר התנועה לבלימת ריצה של תלמידים ביציאתם מבית הספר ;
- ד. היציאות מבתי הספר אינן מוגנות במעקות בטיחות ממתכת ובהתאם לתנאים כמתחייב מהוראות משרד החינוך. בארבעה בתי ספר לא נמצאו מעקות בטיחות מול שערי היציאות מבתי הספר. בשלושת בתי הספר בהן נמצאו מעקות בטיחות לא היו כמתחייב מהוראות משרד החינוך. חלקם לא היה באורך הנדרש בהוראות ושלביתם לא היו אנוכיים והמרווח בינים עבר את ה- 30 ס"מ הגבול המותר בהוראות.
- ה. תנועת כלי הרכב חוצה את צירי התנועה של התלמידים ;
- ו. בכל הכניסות לבתי הספר יש פתח מחניון כלי הרכב לחצר בית הספר המאפשר מעבר של תלמידים מחצר בית הספר לחניון ובכיוון ההפוך.
- ז. יש לציין כי הכניסה לבית הספר אלראשידייה של התלמידים הופרדה מהכניסה של כלי הרכב אולם נשארה צמודה לה ולכניסת כלי הרכב למרפאת קופת החולים הסמוכה לבית הספר.

משמרות הזה"ב

29. החל מפתיחת שנת הלימודים התשע"ג (ספטמבר 2012 - אוגוסט 2013) הופעלו משמרות הזה"ב רק בשניים מחמשת בתי הספר היסודיים הנמצאים בתחום העירייה.

טיפול תגובתי בעקבות תאונות

30. מרבית הלקויים עליהם הצביעה מבקר המדינה בהקשר האמור לא תוקנו. עיריית קלנסווה לא דרשה וממילא לא קיבלה מהמשטרה נתונים כאלה בנוגע למוקדי התאונות. העירייה לא נתנה דעתה על השאלה אם תנאי הסביבה גרמו או תרמו לתאונות שאירעו במקומות השונים. כמו כן היא לא דנה בדרכים ובפתרונות הבטיחותיים האפשריים למניעת תאונות במקומות אלו בעתיד. העירייה לא ניהלה קובץ מידע על מוקדי התאונות ובו ניתוח הסיבות לתאונות, האמצעים שנקטו למניעת הישנותן והערכת האפקטיביות של אמצעים אלה. קבצים כאלה עשויים להועיל להן, משום שהמידע על שיפורים בטיחותיים שנעשו במוקדי התאונות מאפשר להן להעריך עד כמה הועילו שיפורים אלה.

31. עדיין לא מנהלת העירייה מאגר מידע כנדרש ולא דאגה לריכוז הנתונים על תאונות הדרכים שאירעו בתחומה. העירייה אינה מקיימת רישום שוטף ושיטתי של כל שיפורי הבטיחות ההנדסיים שנעשים בתחומה ושל השיפורים שנעשו זה מכבר בעקבות תאונות שאירעו בתחומה.

32. הדו"ח של מבקר המדינה לא הובא לדיון לא בפני הוועדה לענייני ביקורת של העירייה ולא בפני מועצת העירייה.

המלצות הביקורת

בטיחות בדרכים היא נושא של חיים ומוות. על העירייה, העומד בראשה והוועדה לבטיחות בדרכים של העירייה למלא את החובות המוטלות עליהן ולהפעיל את הסמכויות המוקנות להן בתחום חשוב זה כדי ליצור תשתית ומערכת בקרה שיבטיחו רמה נאותה של בטיחות בדרכים עבור ההולכים ברגל והנוסעים ברכב כאחד.

מן הראוי שהעירייה והעומד בראשה יפעלו נמרצות לטיפול בתשתיות התחבורה והבטיחות בדרכים בתחומה הן בפן המניעתי והן בפן התגובתי. לשם כך הם נדרשים לפעול לניצול מלוא התקציבים העומדים לרשותם ולגיוס המשאבים הנדרשים הן מקופת העירייה עצמה, על ידי שינוי סדרי העדיפויות וגביית ההיטלים המתחייבים כמו דמי השתתפות בגין סלילת כבישים, והן ממקורות חיצוניים.

מן הראוי כי העירייה תפעל בנושא הבטיחות בדרכים שבתחומה על פי המלצות מבקר העירייה בדו"ח האמור כלהלן:

1. על הוועדה לבטיחות בדרכים של העירייה להתכנס לכל הפחות בתדירות שנקבעה בפקודת העיריות ובמדריך לנבחר. הביקורת מעירה לעומד בראש העירייה כי מחובתו לדאוג לכינוסה של הוועדה כאמור. עליו גם לדאוג לתפקודה התקין ולביצוע התפקידים המוטלים עליה. בכינוס ועדת חובה זו בתדירות הנדרשת ובהשתתפות כל חבריה בישיבותיה יש משום חשיבות רבה ותרומה גדולה לתכנון הבטיחות בדרכים ולפיקוח עקבי על ביצוע התוכניות בתחום. פעילות סדירה של הוועדה עשויה לתרום תרומה של ממש למלחמה בתאונות הדרכים ולהגברת הבטיחות בדרכים בתחומי העיר.

2. הביקורת מעירה לעירייה, ולעומד בראשה, כי עליהם לדרוש מחברי הוועדה לבטיחות בדרכים לקיים את חובתם הציבורית והחוקית להתכנס ולדון בכל תחומי הפעילות הנדרשים לשם הגברת הבטיחות בדרכים בתחום השיפוט של העירייה. להחלטות המתקבלות בוועדת חובה זו השפעה ישירה על הטיפול בעניין הבטיחות בדרכים בעיר ועל ביצוע ההחלטות המתקבלות. לכן ראוי שהעומד בראש העירייה ידאג לכינוסה של הוועדה ולהפעלתה כמתחייב.

3. מן הראוי כי בעירייה תוקם ועדת תנועה בהרכב ובהתאם להוראות פקודת העיריות והמדריך לנבחר.

4. מן הראוי כי לעירייה תהיה תוכנית אב לתחבורה שהינה מסמך הקובע את המדיניות התחבורתית שלה לטווח הארוך, הבינוני ואף הקצר, מתוך נקודת מבט מקיפה וכוללת של צורכי התחבורה שלה. תוכנית כזו היא בגדר מצפן המכוון את העירייה כשהיא באה לפתח את אמצעי התחבורה ולקבוע יעדים מוגדרים כדי להגביר את הבטיחות בדרכים ולהקטין את מספר הנפגעים בתאונות.

5. על העירייה ליישם בדחיפות את הסדרי התנועה שנקבעו לעירייה על ידי המפקח על התעבורה במשרד התחבורה, ושנועדו להסדיר את התנועה וכך והגביר את הבטיחות בדרכים שבתחומה.

6. על העירייה לבצע רישום וניהול מצאי (אינוונטר) של הסדרי התנועה, לרבות תמרורים. האינוונטר יכלול פרטים הנוגעים למועד ההחלטה על הסדר התנועה ולמועד הצבתו או ביצועו בפועל.

7. על העירייה לטפל בתמרורים הנמצאים בתחומה ולתחזקם כנדרש. הזנחת הטיפול בתמרורים עלולה להסב נזקים למשתמשים בדרך.

8. על העירייה לסלול את הכבישים והמדרכות שבתחומה שטרם נסללו, ולשם כך היא צריכה להפעיל במידת הצורך את סמכותה ולדרוש מבעלי הנכסים הגובלים בשלום מראש של פיקדונות על חשבון דמי ההשתתפות.

9. על העירייה לתחזק את הכבישים והמדרכות ברמה נאותה כדי להגביר את בטיחותם של המשתמשים בדרכים שבתחומה.

10. על העירייה לסמן את הכבישים שבתחומן בסימני הצבע המתחייבים מהוראות פקודת העיריות ומתקנות התעבורה. כמו כן עליהן לחדש לפי הצורך את סימני הצבע שדהו.

11. על העירייה לטפל בכבישים הפגומים שבתחומה, בייחוד באלה שיש בהם סכנה מידית, כמו קולטני ניקוז פתוחים ובריכות בויב הבולטות מעל פני הכביש.

12. על העירייה לפעול מיד להסרת כל המכשולים החוסמים את המדרכות ברחבי העיר, לרבות עצים, עמודי תאורה ורכבים החונים עליהן. על העירייה בעצמה להימנע מלהציב עצמים, כמו מתקני מחזור, מכלי אשפה ועמודי תאורה, המאלצים את הולכי הרגל לרדת לכביש ולסכן בכך את חייהם.

13. על העירייה לדאוג לתקינותם של המעקים שהציבה העירייה בכבישים שבתחומה ובמיוחד אלה הנמצאים בקרבת בתי הספר.

14. על העירייה לקיים את חובתה ולהאיר את כל הדרכים העירוניות שבתחומה, לרבות צמתים, לפי סוג הדרך ועל פי שיקולי הבטיחות בדרכים, כפי שנדרש ממנה בהנחיות למאור בדרכים.

15. על העירייה לדאוג לתאורה בכל מעברי החצייה שבתחומה. הארת מעברי החצייה כנדרש בהנחיות למאור בדרכים של משרד התחבורה עשויה להגביר את הבטיחות של המשתמשים בדרכים.

16. על העירייה לדאוג לכך שכל פנסי הרחוב יהיו במצב תקין כדי להגביר את הנראות של הכביש ושל משתמשי הדרך.

17. על העירייה לדאוג להעברתם של עמודי החשמל הנמצאים בנתיבי הנסיעה ובמדרכות ועלולים לפגוע בהולכי רגל ובמשתמשי דרך אחרים במקומות בטוחים.

18. על העירייה לשקול להמליץ לרשות התימור המרכזית להגביל את מהירות הנסיעה במקומות המועדים לפורענות, בייחוד בקרבת בתי הספר שבתחומה.

19. על העירייה לבצע מדידות של כל מעגלי התנועה שבתחומה, לתקנם ולהתאימם לאמור בהנחיות משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, וכן להכין מאגר נתונים הכולל את כל המידע ההנדסי על הסדרי התנועה, לרבות מעגלי התנועה, כנדרש במדריך לנבחר.

20. על העירייה להתקין בכל מעגלי התנועה את התמרורים ואת התקני הבטיחות הנדרשים, לרבות תאורה מתאימה, כדי להגביר את בטיחותם של העוברים בהם.

21. על העירייה להסיר ממעגלי התנועה כל מפגע העלול לסכן חיי אדם ולפעול להתאמת הפיתוח הנופי הקיים לצורכי הבטיחות בדרכים. כמו כן על העירייה לבצע את הפיתוח הנופי לפי ההנחיות למעגלי תנועה.

22. על העירייה להסיר את פסי ההאטה שהותקנו על ידי התושבים באופן יזום ללא אישור העיריות והמפקח על התעבורה, לשקול הצבת פסי האטה חוקיים ולפי הצורך הבטיחותי. כמו כן על העירייה להגביר את הפיקוח העירוני ולמנוע התקנת פסי האטה על ידי התושבים באופן יזום ושלא כדין.

23. על העירייה לפעול על פי הנחיות משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ולבחון את כל האפשרויות הנוגעות למיתון התנועה. כמו כן עליה לקיים בדיקות למעקב אחר אפקטיביות הפסים להאטת מהירות הנסיעה ולהגברת הבטיחות בדרכים.

24. על העירייה לדאוג לתאורה ראויה בקרבת פסי ההאטה או לחלופין להסיר אותם ממקומם (אם הם לא נדרשים מהבחינה הבטיחותית). התקנת פסי האטה במקומות חשוכים מסכנת את ההולכים ברגל ואת הנוסעים ברכב כאחד ועלולה לפגוע בבטיחותם.

25. על העירייה לדאוג לאלתר לתיקון פסי ההאטה הלא-תקניים שבתחומה, לפי ההנחיות השונות של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים. פסי האטה רבים הם מפגע בטיחותי חמור בגלל גובהם ובשל המרווח ביניהם כפי שהם כיום, ויש לדאוג לפיזור פסי ההאטה כפי שנקבע בהנחיות המשרד כדי לאפשר נסיעה רצופה במהירות הרצויה, למנוע עצירות פתע ולהגביר את הבטיחות של המשתמשים בדרך.

26. על העירייה להפעיל את סמכויותיה, בין היתר לפי חוקי עזר שנחקקו או יחוקקו, כדי לאכוף את הסדר והניקיון בתחומן, גם באמצעות פקחים עירוניים שימונו לצורך זה.

27. על העירייה לבצע מיד את כל הפעולות הנדרשות בהוראות משרד החינוך בקשר לבטיחות במוסדות החינוך, לרבות בניית תשתית גישה לבתי הספר, כדי לשמור על בטיחותם של התלמידים בתחומן.

28. על העירייה לדוג לכך כי משמרות הזה"ב יופעלו בכל בתי הספר. עליה להפעיל לאלתר את משמרות הזה"ב בבתי הספר שבהם ניתן לעשות זאת. כמו כן עליה לטפל באופן מידי בתשתיות הבטיחות בדרכים בקרבת בתי הספר האחרים כדי לאפשר את הפעלתן של משמרות הזה"ב.

29. על העירייה לפעול באופן שיטתי כדי לקבל נתונים מהמשטרה על התאונות שמתרחשות בתחומה, וכי עליה לנתח את הנתונים האלו ולאתר את מוקדי התאונות ואת מאפייניהם. לשם ביצוע האמור מן הראוי כי בעירייה יהיה גורם מוסמך שיהיה אחראי על הקשר עם המשטרה לשם קבלת ורישום הנתונים כאמור.

30. מן הראוי כי בעירייה ינוהל מאגר מידע בגין תאונות הדרכים שאירעו בתחומה הכולל ריכוז של כל הנתונים על תאונות אלה. כמו כן מן הראוי כי העירייה תקיים רישום שוטף ושיטתי של כל שיפורי הבטיחות ההנדסיים שנעשים בתחומה ושל השיפורים שנעשו זה מכבר בעקבות תאונות שאירעו בתחומה.

31. על העירייה להביא את הדו"ח של מבקר המדינה לדיון בפני הוועדה לענייני ביקורת של העירייה ולאחר מכן בפני מועצת העירייה.

ניקיון והיגיינה במתקני מי השתייה ובחדרי שירותים בבתי ספר (בדיקת מעקב)

ממצאים

נהלים

1. בעירייה לא היו נהלים והוראות, המפרטים את הדרישות התברואתיות לאחזקת חדרי שירותים בבתי-ספר. המנהלים והשרתים לא קיבלו תדריך על האמצעים למניעת התפשטותן של מחלות זיהומיות.
2. העדר פיקוח שוטף מצד העירייה על מצב הניקיון וההיגיינה בחדרי השירותים ובכלל בבתי הספר. שנים רבות לא בוצעה כל בדיקה שהיא על מצב הניקיון וההיגיינה מצד העירייה.

ברזיות מי שתייה

3. העדר מתקני מי שתייה בבתי הספר בכמות ובתנאים כמתחייב מהוראות הדין.
 - א. בשלושה בתי ספר בהם לומדים 2057 תלמידים אין מתקני מי שתייה כלל ועיקר.
 - ב. בבית ספר אחד בו לומדים 888 תלמידים ישנם שני קולרים הנמצאים בקומה השנייה של בית הספר. בחצר בית הספר אין מתקני מי שתייה כלשהם.
 - ג. בהעדר מתקני מי שתייה נאלצו התלמידים לשתות מברזים המיועדים להשקיית הגינות של בית הספר במקומות שנמצאו ברזים כאלה. בבית ספר אחד נאלצו התלמידים לנתק צינור גינה מברז צמוד קרקע שבגינת בית הספר ולשתות ממנו.
4. בבתי הספר בהם נמצאו מתקני מי שתייה אין מתקנים אלה עונים על דרישות הדין כלהלן:
 - א. ברזיות מי-השתייה אינן מותקנות במקומות מוצלים.
 - ב. הברזים בברזיות מי-השתייה הינם רגילים ואינם מטיפוס סניטארי – ללא מגע פה אדם.
 - ג. הברזים בברזיות מי-השתייה אינם מותקנים בתוך שקערוריות בעומק 3–5 ס"מ, כדי למנוע שבירת שיניים כנדרש בהוראות.
5. בבתי ספר בהם נמצאו מתקני מי שתייה אין מתקנים אלה מתוחזקים ומטופלים כמתחייב. סביב מתקני מי השתייה נמצאו שלוליות מים, ריקבון, ירק ולכלוך המהווים מפגעים בטיחותיים ובריאותיים. מפגעים אלה נגרמו עקב נזילות בצנרת ובברזים וסתימות במערכת הניקוז של המתקנים ועקב העדר טיפול ותחזוקה נאותים.

כמות הקבועות בבתי הספר.

6. יש חסר משמעותי בכמות הקבועות בבתי הספר.

מצב הניקיון וההיגיינה בחדרי השירותים

7. העדר סבון או כל חומר ניקוי או חיטוי אחר בחדרי השירותים בכל בתי הספר למעט בית ספר אחד.
8. ברוב חדרי השירותים בבתי הספר אין מתקנים לסבון. רוב המתקנים שנמצאו אינם תקינים.
9. העדר נייר טואלט בחדרי השירותים בכל בתי הספר מלבד בבית ספר אחד.
10. העדר מתקנים לנייר טואלט ברובם המוחלט של חדרי השירותים בכל בתי הספר.
11. העדר נייר לניגוב ידיים בחדרי השירותים בכל בתי הספר.
12. העדר מתקנים לניגוב ידיים בחדרי השירותים בכל בתי הספר.
13. רוב חדרי השירותים מלוכלכים, קירות מלוכלכים, רטיבות בקירות ובתקרות, רצפות רטובות, נזילות, גלישת מים מהצינורות ומהכיוורים, ריחות רעים וקשים.
14. חלק גדול מהמתקנים בחדרי השירותים אינם תקינים: אסלות ללא מושבים, אסלות לא יציבות, ללא מים, נזילות, כיוורים שבורים, ברזים שבורים, סתימות במערכת המים והביוב, פתחי הביקורת והניקוז חשופים וללא מכסים.
15. חלקים רבים ממערכות הביוב ומערכות הניקוז בבתי הספר אינו תקין. צנרת חיצונית שבורה וחשופה המאפשרת זרימת ביוב החוצה, פתחי ביקורת ופתחי ניקוז ללא מכסים. באחד מבתי הספר נמצאה זרימת ביוב חיצונית לחצר בית הספר הקרובה לכיתות גני ילדים.
16. העדר אשפתונים בחלק מחדרי השירותים. חלק מהאשפתונים הקיימים אינם נקיים וחלקם חסר מכסים.

17. עקב המצב כמתואר לעיל ובהעדר טיפול שוטף נאות ננעלו ונסגרו חדרי שירותים בלתי תקינים ונאסרו לשימוש דבר שהקטין משמעותית את מס' תאי השירותים השמישים.

חצר בית הספר

18. רמת הניקיון בחצרים של חלק מבתי הספר גרועה. בחלק מבתי הספר נמצאו ערמות של אשפה הפזורות לאורך חצר בית הספר.

19. חלקים ממערכות הביוב ומערכות הניקוז החיצוניות בבתי הספר אינם תקינים. צנרת חיצונית שבורה וחשופה המאפשרת זרימת ביוב החוצה, פתחי ביקורת ופתחי ניקוז ללא מכסים. באחד מבתי הספר נמצאה זרימת ביוב חיצונית לחצר בית הספר הסמוכה לכיתות גני ילדים.

20. שלוליות מים ונזילות סמוך לבנייני בתי הספר וסמוך לברזיות מי השתייה המהווים הן מפגע תברואתי והן מפגע בטיחותי.

21. חסר באשפתונים בחצרות בתי הספר. חלק מהאשפתונים הקיימים אינם נקיים, חלקם אינו תקין וחלקם ללא מכסים.

הביקורת מבהירה בזאת, כי קיים צורך בהיערכות העירייה לביצוע תיקונים יסודיים במערכת הביוב, מערכת המים ומערכת הניקוז בבתי הספר ולביצוע שיפוצים יסודיים במתקני השירותים וברזיות מי השתייה של בתי הספר. כמו כן יש להקפיד על ניהול תברואי ושמירת היגיינה נאותים בבתי הספר.

1. על העירייה לקבוע נהלים והוראות, המפרטים את הדרישות התברואתיות לאחזקת ברזיות מי השתייה וחדרי השירותים בבתי-הספר.
2. הביקורת מבהירה בזאת לעירייה, שיש צורך בתדריך מנהלי בתי-הספר, המנהלנים, עובדי הניקיון בהוראות האחזקה של חדרי שירותים במוסדות שבאחריותם.
3. יש צורך בפיקוח ומעקב שוטף על ביצוע הנהלים והדרישות כאמור. מן הראוי כי תבוצענה בדיקות תקופתיות על מנת לוודא כי הוראות והדרישות מבוצעות כנדרש.
4. על העירייה לדאוג לקיום מבדקים תקופתיים של בתי הספר לשמירה על היגיינה בשירותים בברזיות ובחדרי הכיתות.
5. על העירייה להתקין בבנייני ובחצרי בתי הספר ברזיות ומזרקות מי שתייה בכמות ובאיכות הנדרשים בהוראות הדין ולדאוג לתחזוקתן השוטפת.
6. על העירייה להתקין בבתי הספר קבועות בכמות ובאיכות כמתחייב מהוראות הדין ולדאוג לתחזוקתן השוטפת.
7. על העירייה לדאוג לתקינותן של מערכות המים, הביוב והניקוז בכל בתי הספר.
8. על העירייה לדאוג לכך כי עבודת הניקיון בבתי הספר תכלול ניקיון החצרות לרבות ברזיות מי השתייה.
9. על העירייה לדאוג לתחזוקתן השוטפת של מערכות המים, הביוב, והניקוז בבתי הספר שתיעשה על ידי אדם מקצועי מבין עובדי העירייה המתמחה בעבודות כאלה או על ידי שירות מקצועי חיצוני.
10. מן הראוי כי בעירייה ייקבע נוהל לטיפול בתקלות במערכות כאמור המחייב טיפול מיידי בכל תקלה שתתגלה בעתיד ותיקונה המיידי דבר אשר ימנע החמרה בתקלות ויחסוך בהוצאות.
11. מן הראוי כי העירייה תנקוט בדרך של טיפול מניעתי במערכות ובתשתיות המים והביוב בבתי הספר דבר אשר יגרום לחסכון בהוצאות העירייה.
12. מן הראוי כי ניקוי השירותים יתבצע מספר פעמים במהלך יום הלימודים וזאת בנוסף לניקוי שמתבצע לאחר הלימודים.
13. מן הראוי כי בתי הספר יכללו את תחום הבריאות בתכניות העבודה שלהם. מומלץ להנהיג בבתי הספר "תורני שירותים", שתפקידם לדווח על בעיות בניקיון השירותים ועל תקלות או פגמים בחדרי השירותים ובמערכות המים, הניקוז והביוב.
14. ממצאי הביקורת מחייבים טיפול מיידי ודחוף בליקויים שנתגלו עקב הבדיקה. לפי דעת הביקורת מן הראוי כי יינקטו הפעולות הבאות:
 - א. אספקה מיידית של חומרי ניקיון, סבון ונייר טואלט בכמות המתחייבת לכלל בתי הספר.
 - ב. תיקון מיידי של התקלות הקלות במערכות האמורות. (התקנת מתקני סבון, מתקני נייר טואלט ומתקני נייר ניגוב ידיים, מושבים לאסלות וכד').
 - ג. סריקה ובדיקה מקיפה של מערכת המים, הביוב והניקוז בבתי ספר לשם איתור המחסור והפגמים במערכות אלה באופן מפורט על מנת לעמוד על היקף העבודות והמתקנים הנדרשים לכך.
 - ד. תיקון יסודי ומקיף של מערכות המים, הביוב והניקוז.
 - ה. התקנת תאי שירותים, קבועות וברזיות מי שתייה כמתחייב מהוראות הדין.

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה מזרח השרון

ממצאים

השתתפות העירייה במימון פעולותיה של הוועדה המקומית

1. העירייה לא הקפידה על תשלום חלקה במימון פעולותיה של הוועדה כמתחייב מהוראות האוגדן כאמור. בשנים 2004 – 2012 לא העבירה העירייה לוועדה כל תשלום שהוא באופן ישיר.

גביית אגרות והיטלי השבחה וצבירת עודפים בקופת הוועדה

2. הוועדה צברה בשנים 2009-2010 עודפים בסכומים העולים על השיעור המרבי שנקבע באוגדן (שיעור העודפים היה בין 75% ל-182%)¹, כלהלן:

השנה	תקציב הוועדה (במיליוני ש"ח)	העודף המצטבר בתקציב (במיליוני ש"ח)	שיעור העודפים מהתקציב
2009	3,179	5,801	182%
2010	4,152	6,742	162%

העברת התשלומים לעירייה

3. הוועדה לא הקפידה על מילוי אחר הוראות האוגדן ולא העבירה את התשלומים שנתקבלו בגין היטלי השבחה לעירייה כמתחייב מהוראות האוגדן ובאופן סדיר. על פי הטבלה בשנים 2008 ו- 2011 לא העבירה הוועדה לעירייה מאומה. הסכומים שהועברו בשנים 2009, 2010 ו- 2013 לא הועברו בזמן כמתחייב מהוראות האוגדן.

הביקורת מדגישה כי הכספים כאמור שייכים לעירייה ומיועדים למימון הכנת תכניות ולמימון תקציבי פיתוח מאושרים. אשר-על-כן על הוועדה להעביר לעירייה את התשלומים כאמור שגבתה הוועדה והמגיעים לעירייה לאחר ניכוי הוצאותיה וזאת לא יאוחר משבועיים מהיום בו הם התקבלו בקופת הוועדה. עד להעברתם כאמור יופקדו תשלומים אלה בחשבון מיוחד, בנפרד משאר התשלומים שהוועדה המקומית גובה.

התחשבות כספית של העירייה עם הוועדה

4. עד לסוף 2012 לא נערכה בין העירייה והוועדה המקומית התחשבות סופית בגין זכויותיה וחובותיה של העירייה בוועדה.

5. עוד עולה מהבדיקה כי על פי ספריה העבירה הוועדה לעירייה בתקופה 2004–2011 - 2,109,258 ₪ מהם - 1,483,000 ₪ באופן ישיר ו- 626,258 ₪ באופן בלתי ישיר (על ידי תשלום לספקים ואח' וקיצוז סכום זה מחשבון העירייה אצל הוועדה). על פי ספרי העירייה העבירה הוועדה לעירייה בתקופה האמורה - 1,249,500 ₪ בלבד. מלבד אי ההתאמה בין הסכומים המועברים לעירייה באופן ישיר (233,500 ₪) הסכומים המועברים באופן בלתי ישיר כאמור (626,258 ₪) אינם משתקפים בספריה של העירייה.

מן הראוי כי העירייה תדאג לעריכת התחשבות עם הוועדה בהקדם האפשרי. כמו כן מן הראוי כי בסוף כל שנת כספים תיערך התחשבות כאמור בין העירייה לבין הוועדה.

1. הנתונים נלקחו מהדוחות הכספיים של הוועדה שנמצאו בידי העירייה. לגבי השנים 2011 – 2012 לא היה בידי העירייה מסמכים כאמור.

החברה לטיפול במי קולחין קלנסואה – לב השרון

החברה לטיפול במי קולחין קלנסואה – לב השרון בע"מ (להלן – החברה) הוקמה ביום 18/09/1997 כחברה פרטית על ידי עיריית קלנסואה (דאז מועצה מקומית קלנסואה) ומועצה אזורית לב השרון. השותפות של הרשויות המקומיות האמורות בחברה הינה בחלקים שווים. מטרת החברה הינה טיפול וטהור מי קולחין של הרשויות המקומיות השותפות בה וכן של רשויות אחרות מהאזור. נכון לסוף שנת 2012 טיפלה החברה גם במי קולחין ממועצה מקומית צורן.

החל משנת 2003 מפעילה החברה מכון לטיהור שפכים. ההפעלה הישירה של המכון נתונה בידי חברה קבלנית המתמחה בתחום האמור.

ממצאים**השתתפות העירייה במימון פעולותיה של החברה**

עיקר מימון פעולותיה של החברה מוטל על הרשויות המקומיות בעלות המניות בחברה. חלק כל רשות מקומית במימון פעולותיה של החברה כאמור נקבע לפי כמות השופכין המוזרמים משטחה של אותה רשות מקומית. על מנת לאפשר את הפעלתה של החברה על הרשויות המקומיות כאמור לשלם את חלקן במימון פעולותיה של החברה באופן סדיר.

1. מהבדיקה עולה עי העירייה במשך שנים רבות לא הקפידה על תשלום חלקה במימון פעולותיה של החברה באופן סדיר. בטבלאות להלן מפורטים חובות העירייה לחברה, התשלומים שהעבירה העירייה לחברה על חשבון חובות אלה ויתרת חובה של העירייה לחברה בתקופה 1999 - 2012 הן על פי ספרי העירייה והן על פי ספרי החברה:

טבלה א' – על פי ספרי העירייה

שנה	חיוב	שולם	יתרה
1999	536	301	235
2000	540	404	370
2001	540	150	760
2002	540	675	625
2003	540	100	1,064
2004	540	525	1,079
2005	808	10	1,878
2006	1,077	513	2,442
2007	1,052	183	3,311
2008	1,052	120	4,243
2009	995	1,262	3,976
2010	869	886	3,959
2011	961	931	3,990
2012	1,037	818	4,209
	11,087	6,878	

טבלה ב' – על פי ספרי החברה

שנה	חיוב	שולם	יתרה
2005			1,040
2006	1,500	210	2,330
2007	1,052	645	2,758
2008	1,010	450	3,318
2009	917	1,016	3,220
2010	869	886	3,203
2011	961	348	3,816
2012	758	147	4,427
	7,067	3,702	

מהטבלאות עולה כי ישנה אי התאמה בין הרישומים בספרי העירייה ובין אלה הרישומים בספרי החברה.

כמו כן מהטבלאות עולה כי עקב אי תשלום חלקה של העירייה לחברה באופן סדיר, במשך שנים רבות, הגיעה יתרת חובה של העירייה לחברה בסוף שנת 2012 ליותר מארבעה מיליון ₪.

יש לציין כי עד סוף שנת 2012 עדיין לא הגיעה העירייה עם החברה להסדר לתשלום יתרת החוב כאמור.

אי התקנת חוק עזר לאגרת ביוב

מתחום העירייה מוזרמים למכון לטיהור שפכים שבניהול החברה כ- 750,000 מ"ק בממוצע לשנה. העירייה משלמת לחברה עבור כל מ"ק מי קולחין כאמור 1.39 ₪ במחירי 2012, דהיינו העירייה אמורה לשלם לחברה כמיליון ₪ בממוצע לשנה.

בנוסף לאמור מוציאה העירייה על החזקת מפעל הביוב שבתחומה (כולל פירעון מלוות) כשלושה מיליון ₪ בממוצע לשנה ובסה"כ מוציאה העירייה על החזקת מפעל הביוב כארבעה מיליון ש"ח בממוצע לשנה.

על-פי סעיף 37 לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב – 1962 מוסמכת העירייה להטיל חובת תשלום אגרת ביוב בגין החזקת מערכת הביוב שבתחומה.

סעיף 37 :

"רשות מקומית רשאית, בחוק-עזר, להטיל על המחזיקים בנכסים המחוברים לביוב אגרה לכיסוי הוצאות החזקת הביוב שלה (להלן – אגרת ביוב)..."

מהבדיקה עולה, כי העירייה טרם התקינה חוק עזר להטלת חובת תשלום אגרת ביוב.

יש לציין, כי העירייה החלה כבר בשנת 1997 בהליכים להכנת חוק עזר להטלת חובת תשלום אגרת ביוב אולם עד עצם היום הזה לא הסתיימו הליכים אלה וטרם אושר חוק עזר כאמור.

לפי הערכת הביקורת בשל אי אישור חוק עזר לאגרת ביוב במשך השנים כאמור נמנעה מהעירייה הכנסה ניכרת בסביבות עשרה מיליון ₪ לפחות.

לדבר משנה חשיבות לאור מצבה הכלכלי הרעוע של העירייה ודלות המשאבים שברשותה.

לא למותר לציין כי הנושא האמור מוסדר בחוקי עזר ברובם המוחלט של הרשויות המקומיות בארץ. בין הרשויות המקומיות השכנות או באזורים שכנים בהם מוסדר הנושא האמור יש למנות עיריית טייבה, עיריית טירה, עיריית כפר קאסם, מועצה מקומית ג'לג'וליה והמועצה האזורית לב השרון.

הביקורת בדעה כי מן הראוי כי העירייה תשקול את העניין בכובד ראש וברצינות הראויה ותדאג לזירוז ההליכים לאישור חוק העזר כאמור בהקדם האפשרי.

מנהל הארנונה

מדי שנה מוגשות לעירייה בקשות ופניות רבות מהתושבים כהשגות על שומות הארנונה בה מחויבים תושבים אלה וזאת בטענות שונות כמו טעויות בגודל השומה, בגודל הנכס, ביעוד הנכס וכד'. הדבר מקבל משנה חשיבות לאור ריבוי ההשגות כאמור עקב עריכת סקר נכסים על ידי העירייה.

חלקם הגדול של השגות אלה אמורות להידון בפני מנהל הארנונה. תפקידו של מנהל הארנונה הינו תפקיד סטטוטורי במובן זה שהינו תפקיד חובה המוסדר על פי החוק.

סעיף 2 לחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), התשל"ו – 1976, קובע כי :

"המועצה (מועצת הרשות המקומית – מ.ר.) תמנה אחד מעובדיה (ההדגשה שלי – מ.ר.) להיות מנהל הארנונה לעניין חוק זה".

תפקידו של מנהל הארנונה קבוע בסעיף 3 לחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), התשל"ו – 1976, אשר קובע כי :

"מי שחוייב בתשלום ארנונה כללית רשאי תוך תשעים ימים מיום קבלת הודעת התשלום להשיג עליה לפני מנהל הארנונה על יסוד טענה מטענת אלה :

(א). הנכס שבשלו נדרש התשלום אינו מצוי באיזור כפי שנקבע בהודעת התשלום ;

(ב). נפלה בהודעת התשלום שמשגיגים עליה טעות בציון סוג הנכס, גדלו או השימוש בו ;

(ג). הוא אינו מחזיק בנכס .

(ד). היה הנכס עסק כמשמעותו בסעיף 8(ג) לחוק הסדרים התשנ"ג - שהוא אינו בעל שליטה או שחוב הארנונה הכללית בשל אותו הנכס נפרע בידי המחזיק בנכס.

"מחזיק" פירושו אדם המחזיק למעשה בנכס כבעל או כשוכר או בכל אופן אחר, למעט דייר-משנה (אדם הגר בחדר, או בחלק מחדר, של בניין שאחר מחזיק בו, והמשלם למחזיק דמי-שכירות בעדו), ולמעט אדם הגר בבית מלון או בפנסיון .

סעיף 5 לחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), התשל"ו – 1976, קובע, כי :

"(א) מנהל הארנונה ישיב למשיג תוך ששים יום מיום קבלת ההשגה.

(ב) לא השיב מנהל הארנונה תוך ששים יום - ייחשב הדבר כאילו החליט לקבל את ההשגה, זולת אם האריכה ועדת הערר האמורה בסעיף 5, תוך תקופה זו, את מועד מתן התשובה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובלבד שתקופת ההארכה לא תעלה על שלושים יום."

כמו כן קובע החוק האמור בסעיף 6, כי :

"הרואה עצמו מקופח מתשובת מנהל הארנונה על השגתו רשאי, תוך שלושים יום מיום שנמסרה לו התשובה, לערור עליה לפני ועדת הערר."

החוק האמור קובע גם כי על החלטת ועדת הערר רשאים העורר ומנהל הארנונה, תוך שלושים יום מיום מסירת ההחלטה למערער, לערער לפני בית משפט לעניינים מינהליים.

מהבדיקה עולה כי לאמצע חודש דצמבר 2012 טרם מילאה העירייה אחר הוראות החוק האמור ולא מינתה עובד מעובדיה להיות מנהל ארנונה כפי שהיא חייבת לעשות על פי החוק.

הביקורת מדגישה כי על פי החוק האמור העדר תשובה מצד מנהל הארנונה להשגה תוך ששים יום ייחשב כהחלטה לקבלת ההשגה.

על כן עקב אי מינוי מנהל ארנונה כאמור עלולה העירייה להיפגע כתוצאה מכך שבהעדר מי שייתן תשובה בהשגות אלה, ובהעדר תשובות מתקבלות ההשגות מקץ ששים יום.

לאור הערות הביקורת מנתה העירייה בישיבתה הבלתי רגילה מס' 09/12 מיום 25/12/12 את גזבר העירייה כמנהל הארנונה בעירייה. על העירייה לפרסם את דבר מינויו של גזבר העירייה כמנהל הארנונה .

אגרת שכפול ותשלומי הורים חומרים

מבוא

ההוצאות השוטפות של מוסדות החינוך ממומנות על ידי המדינה (משרד החינוך) והן על ידי הרשויות המקומיות. חלק מהוצאות אלה מוגדר כתשלומים עבור אגרת שכפול, חומרי מלאכה וערכות טכנולוגיה. מטרת הביקורת הייתה לבדוק את העברת התקציבים בגין ההוצאות האמורות שנקבעו לשם כך על ידי משרד החינוך לבתי הספר שבאחריות העירייה. הבדיקה בוצעה בשבעה בתי ספר – חמשה בתי ספר יסודיים ושני בתי ספר לחטיבת הביניים.

הקדמה

על-פי חוק לימוד חובה, התש"ט – 1949, העירייה הינה "רשות חינוך מקומית" לתחומה. רשות החינוך המקומית חויבה בתקנות החינוך, שהותקנו מכוח פקודת החינוך (נוסח חדש), לדאוג, בין היתר, לבנייתם ולתקונם של בנייני בתי-ספר וגני-ילדים ציבוריים ושל חצרותיהם.

הפעילות במוסדות החינוך מתבססת בעיקרה על שירותים הניתנים על-ידי המדינה ועל ידי הרשות המקומית במסגרת לימוד חנם: העסקת מורים, מנהלים, עובדי חינוך ומינהל אחרים, והן בנייה ואחזקה של מוסדות חינוך. אך יש שירותים ומוצרים שהמדינה והרשות המקומית אינן מחויבות לתת אותם חנם. לכן ההורים נדרשים לממן את השירותים האלה.

חלק מהפעילויות במוסדות החינוך ממונות באופן ישיר על ידי המדינה והרשות המקומית – תשלום שכר למנהלים ולמורים, וחלק מפעילויות אלה (בעיקר פעילות שוטפת במוסדות החינוך – אגרת שכפול, חומרי מלאכה וערכות טכנולוגיה) ממומן על ידן באופן עקיף על ידי העברת כספים למוסדות החינוך שמנהלות אותן באופן ישיר – הקצבות ממשלה באמצעות משרד החינוך, התרבות והספורט (להלן – "משרד החינוך") והקצבות הרשויות המקומיות. חלק אחר מהפעילות במוסדות החינוך ממומן על ידי תרומות הן תרומות הורים והן תרומות גורמים אחרים.

חלק הארי מההוצאות בגין הפעילות במוסדות החינוך כאמור מוטל על משרד החינוך.

חלקו של משרד החינוך במימון ההוצאות השוטפות של מוסדות החינוך מוגדר כתשלומים עבור אגרת שכפול, חומרי מלאכה וערכות טכנולוגיה. החל משנת הלימודים תשנ"ה מממן משרד החינוך, במקום ההורים, את אגרת השכפול. השתתפות משרד החינוך במימון אגרת השכפול היא כדלקמן:

1. בבתי ספר יסודיים: סכום קבוע לכיתה שייקבע מדי שנה. בשנת הלימודים תשע"ג נקבע סכום זה ל- 850 ₪ לכיתה.

2. בחטיבות ביניים ובחינוך העל יסודי: סכום קבוע לתלמיד שייקבע מדי שנה. בשנת הלימודים תשס"ה נקבע סכום זה ל- 33 ₪ לתלמיד.

השתתפות משרד החינוך במימון חומרי מלאכה וערכות טכנולוגיה היא כדלקמן:

גני חובה: 77 ₪ לתלמיד;
חינוך יסודי: 58 ₪ לתלמיד;
חטיבת ביניים: 80 ₪ לתלמיד;
חטיבה עליונה: 59 ₪ לתלמיד.

השתתפות משרד החינוך בתקצוב התשלומים כאמור הינה על פי הדרגים הסוציו-אקונומיים של הרשות המקומית בהתאם לאשכולות שאושרו על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה היישובים בארץ מתחלקים ל- 10 אשכולות (1 - 10) כאשר בתחתית נמצאים היישובים בעלי דירוג סוציו-אקונומי נמוך. העיר קלנסואה שייכת, על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לאשכול 2. השתתפות משרד החינוך בתקצוב התשלומים בגין אגרת שכפול, חומרי מלאכה וערכות טכנולוגיה לרשויות באשכול האמור הינה 90%, שהינה ההשתתפות המקסימאלית הניתנת על ידי משרד החינוך בתקצוב התשלומים האמורים. יתרת תקצוב התשלומים האמורים בשיעור של 10% מוטלת על הרשות המקומית כרשות חינוך מקומית.

השתתפות משרד החינוך בגין התשלומים האמורים למוסדות החינוך בקלנסואה בשנת הלימודים תשע"ג הינה כ- 385,000 ₪.

הקצבות משרד החינוך למוסדות החינוך בגין אגרת שכפול, חומרי מלאכה וערכות טכנולוגיה מועברים על ידי משרד החינוך לרשות החינוך המקומית, היינו לרשות המקומית אשר מעבירה אותם למוסדות החינוך.

שנת הלימודים התשע"ב

שנת הלימודים התשע"ג	סה"כ	חטי"ב חאלד אבן אלוליד	חטי"ב אבן סינא	יסודי אלרשידייה	יסודי אלסלאם	יסדי אלוהראא	יסודי עומר אבן אלחטאב	יסדי אבן רושד	בית ספר
אגרת שכפול	136,985	23,793	22,242	16,150	21,250	13,600	16,150	23,800	
חומרת מלאכה	290,472	57,980	58,970	32,074	45,414	22,968	33,002	45,414	
סה"כ	427,457	81,473	76,162	48,224	66,664	36,568	49,152	69,214	
משרד החינוך	384,711	73,326	68,546	43,406	59,988	32,910	44,237	62,293	
שכפול	138,750	23,438	28,078	16,150	21,250	12,750	17,000	22,100	
חטיבת העירייה	42,746	8,147	7,616	4,822	6,666	3,657	4,915	6,921	
מלאכה	298,698	56,800	63,200	30,682	46,690	24,244	32,190	44,892	
סה"כ	437,448	80,230	89,270	46,832	67,940	36,994	49,190	66,992	
משרד החינוך	393,703	72,207	80,343	42,149	61,146	33,295	44,271	60,293	
העירייה	43,745	8,023	8,927	4,683	6,794	3,699	4,919	6,699	

העירייה קבעה לבתי הספר שבתחומה סכום של 67 ₪ לתלמיד וזאת לכיסוי פעילויות בתי הספר בגין אגרת שכפול, חומרי מלאכה וערכות טכנולוגיה וחומרי ניקוי והיגיינה. מסכום זה מנכה העירייה סך של 34 ₪ בגין דמי ביטוח תאונות לתלמידים שהטילה העירייה את גבייתם על בתי הספר ואשר נשארים בידי בתי הספר כחלק מכיסוי הוצאות הפעילויות כאמור. יתרת הסכום שנקבע כאמור בסך 33 ₪ אמורה העירייה להעביר לבתי הספר ב- 3 תשלומים. כאשר התשלום הראשון יועבר בתחילת השליש הראשון לשנת הלימודים, התשלום השני יועבר בתחילת השליש השני לשנת הלימודים והתשלום השלישי יועבר בתחילת השליש השלישי לשנת הלימודים. הסכומים כאמור נקבעו על ידי העירייה באופן שווה ללא הבדל בין בתי ספר יסודיים לבין בתי ספר על יסודיים. יש לציין כי תקצוב בתי הספר בגין אגרת שכפול, חומרי מלאכה וערכות טכנולוגיות שונה בבתי הספר העל יסודיים מבתי הספר היסודיים כאמור לעיל.

בטבלה להלן מפורטים תקציבי בתי הספר להוצאות בגין אגרת שכפול, חומרי מלאכה וטכנולוגיה והתשלומים שהועברו להן בקשר להוצאות אלה לשנות הלימודים התשע"ב (2011 – 2012) ותשע"ג (2012 – 2013):

שנת הלימודים התשע"ב

מס'	שם בית הספר	אגרת שכפול (תקציב)	חומרי מלאכה וטכנולוגיה (תקציב)	סה"כ תקציב	ביטוח	הועבר ע"י העירייה	יתרה
1.	יסודי אבן רושד	23,800	45,414	69,214	17,204	35,980	16,030-
2.	יסודי עומר אבן אלח'טאב	16,150	33,002	49,152	11,260	26,075	11,817-
3.	יסודי אלזהראא	13,600	22,968	36,568	8,942	13,860	13,766-
4.	יסודי אלסלאם	21,250	45,414	66,664	26,180	51,084	10,600
5.	יסודי אלרשידייה	16,150	32,074	48,224	14,586	19,705	13,933-
6.	חט"ב אבן סינא	22,242	53,920	76,162	18,496	25,200	32,466-
7.	חט"ב חאלד אבן אלוליד	23,793	57,680	81,473	13,332	29,643	38,498-
		136,985	290,472	427,457	110,000	201,547	115,910-

שנת הלימודים התשע"ג (עד אמצע דצמבר 2012)

מס'	שם בית הספר	אגרת שכפול (תקציב)	חומרי מלאכה וטכנולוגיה (תקציב)	סה"כ תקציב	ביטוח	הועבר ע"י העירייה	יתרה
1.	יסודי אבן רושד	22,100	44,892	66,992	19,074	0	47,918 -
2.	יסודי עומר אבן אלח'טאב	17,000	32,190	49,190	13,825	0	35,365 -
3.	יסודי אלוהראא	12,750	24,244	36,994	8,466	0	28,528 -
4.	יסודי אלסלאם	21,250	46,690	67,940	26,996	0	40,944 -
5.	יסודי אלרשידייה	16,150	30,682	46,832	13,685	0	33,147 -
6.	חט"ב אבן סינא	26,070	63,200	89,270	1,855	0	87,415 -
7.	חט"ב חאלד אבן אלוליד	23,433	56,800	80,233	13,185	0	67,048 -
		138,753	298,698	437,451	97,086	0	340,365 -

מהטבלאות עולה, כי בשנת הלימודים התשע"ב לא העבירה העירייה לבתי הספר את מלוא התקציב בגין אגרת שכפול וחומרי מלאכה וערכאות טכנולוגיות. מלבד בית ספר אחד הסתפקה העירייה בהעברה חלקית של התקציב כאמור בשיעור הנע בין 53% - 77% בלבד. למען המחשה הוציאו בתי הספר בגין שירותי צילום ונייר בשנת התשע"ב סכומים הנעים בין 23 – 88 ₪ לתלמיד. הפרש התשלומים כאמור מומן על ידי תרומות הורים ותרומות מגורמים אחרים וזאת שלא כדין.

מהבדיקה עולה גם כי עד לאמצע חודש דצמבר 2012 לא העבירה העירייה לבתי הספר כל תשלום שהוא בגין אגרת שכפול, חומרי מלאכה וערכאות טכנולוגיות בגין שנת הלימודים התשע"ג. מבדיקת מעקב לסוף שנת 2012 עולה כי ביום 26/12/2012 העבירה העירייה לבתי הספר על חשבון אגרת שכפול וחומרי מלאכה וערכאות טכנולוגיות סכומים כמפורט להלן:

שם בית הספר	סכום בש"ח
יסודי אבן רושד	8,820
יסודי עומר אבן אלח'טאב	6,451
יסודי אלוהראא	4,876
יסודי אלסלאם	9,391
יסודי אלרשידייה	6,171
חט"ב אבן סינא	9,240
חט"ב חאלד אבן אלוליד	8,295

מן הראוי כי תקפיד העירייה על העברת התשלומים כאמור באופן סדיר ובזמן.

השתתפות בעלויות טיולים

בהתאם להחלטת הממשלה להקל את נטל התשלומים על הורים לתלמידים במערכת החינוך, החליט שר החינוך, כי בשנת הלימודים תשע"ג תשתתף המדינה במימון עלותם של הטיולים במערכת החינוך. השתתפותה של המדינה היא דיפרנציאלית, ושיעורה נקבע בין 40% - 80% על פי מדד הטיפוח של כל בית ספר. השתתפות משרד החינוך בעלויות הטיולים של בתי הספר שבבעלות העירייה לשנת הלימודים התשע"ג הינה כמפורט הטבלה להלן:

מס' סדורי	שם בית הספר	תקציב	הועבר בפועל*	יתרה
1.	יסודי אבן רושד	37,577	15,340	22,237
2.	יסודי עומר אבן אלח'טאב	29,859	12,126	17,733
3.	יסודי אלוהראא	19,264	7,404	11,860
4.	יסודי אלסלאם	35,514	14,158	21,356
5.	יסודי אלרשידייה	24,156	10,158	13,998
6.	חט"ב אבן סינא	73,635	25,432	48,203
7.	חט"ב חאלד אבן אלוליד	66,469	27,243	39,226
		286,474	111,861	174,613

* עד אמצע חודש דצמבר 2012

את השתתפותו של משרד החינוך בעלויות טיולים כאמור מעביר לרשויות המקומיות בשלוש פעימות: ב- 1 באוקטובר 2012, ב- 1 בדצמבר 2012 ובראשית פברואר או ראשית מרס 2013, בכפוף לאישור תקציב המדינה.

יש לציין כי התקציב להשתתפות המדינה במימון עלותם של טיולים הוא תקציב ייעודי. לפיכך על הרשות המקומית להעבירו במלואו מיד עם קבלתו לא כל דיחוי לבתי הספר.

מהבדיקה עולה כי אכן פעלה העירייה כמתחייב והעבירה באמצע חודש אוקטובר 2012 לבתי הספר את התשלומים שהועברו לה על ידי משרד החינוך כמפורט בטבלה לעיל.

מבדיקת מעקב לסוף שנת 2012 עולה כי ביום 26/12/2012 העבירה העירייה לבתי הספר את יתרת התשלומים שהועברו לה על ידי משרד החינוך בגין השתתפות בטיולים.

תקציב העירייה

התקציב הינו אומדן הכנסות והוצאות הרשות בגין פעילותה הצפויה לתקופה של שנת כספים אחת. במהותו מגלם התקציב את הביטוי הכספי של תכנית העבודה של הרשות כפי שנקבעה על ידי ראש הרשות ומליאת מועצת הרשות.

לתקציב הרשות תפקידים רבים ביניהם:

1. קביעת היקף הפעילות במונחים כספיים לכל ענפי המנהל של הרשות בשנת כספים אחת.
 2. הבטחת המשאבים הדרושים למילוי המשימות הנ"ל.
 3. להוות בסיס חוקי לכל הוצאות הרשות כמסגרת מקסימאלית שאין לחרוג ממנה.
 4. להוות כלי שליטה של הנהלת הרשות בפעילות יחידותיה השונות.
 5. מתן מסגרת לתכנון הפעילויות השונות ברשות וכן להשוואת הביצוע של הפעולות לתכנון.
 6. מתן אפשרויות להשוואה הן של ההישגים והן של העלויות בתקופות שונות וביחידות שונות ברשות.
 7. יצירת נתוני עלות המסייעים לרשות בהתחשבות עם גורמים שמחוצה לה.
- החוק מחייב, כי לכל עירייה יהיה תקציב שנתי לכל שנת כספים אשר תתחיל באחד בינואר של כל שנה.

סעיף 206 לפקודת העיריות (נוסח חדש) קובע, כי:

(א) הגובר (גובר העירייה – מ.ר.) יכין הצעת תקציב לעירייה, על פי הנחיות ראש העירייה, וראש העירייה יגישנה לאישור המועצה לא יאוחר מחודשיים לפני תחילתה של שנת הכספים שאליה מתייחסת ההצעה; ראש העירייה יביא את הצעת התקציב לפני ועדת הכספים קודם שיגישנה למועצה.

(ב) המועצה תחל בדיון בהצעה לא יאוחר משבועיים מיום הגשתה ותאשר אותה, בשינויים או בלא שינויים, עד יום תחילתה של שנת הכספים שאליה מתייחסת ההצעה.

עקב הבדיקת נושא זה לשלוש השנים האחרונות (2011, 2012 ו-2013), הועלו הממצאים הבאים:

נמצא, כי במשך התקופה הנבדקת לא קיימה העירייה את הוראות החוק בכל הקשור להכנת ואישור התקציב כלהלן:

1. הצעת התקציב של שנת הכספים 2013 לא הוכנה ולא הוגשה לאישור מועצת העירייה במועד הקבוע בחוק. הצעת התקציב של שנת הכספים 2013 הוכנה והוגשה למועצת העירייה ביום 21/02/13 דהיינו באיחור של כארבעה חודשים מהמועד הקבוע בחוק.
 2. הצעת התקציב של שנת הכספים 2013 לא הובאה לפני ועדת הכספים קודם שהוגשה למועצה.
 3. הצעת התקציב לשנת הכספים 2013 הובאה לדיון בפני מועצת העירייה רק ביום 03/03/13, דהיינו באיחור של יותר מחודשיים מהמועד הקבוע בחוק.
 4. הצעת התקציב לשנת הכספים 2012 הובאה לדיון בפני מועצת העירייה רק ביום 21/03/12, והיא אושרה רק ביום 25/03/12, דהיינו באיחור של כשלושה חודשים מהמועד הקבוע בחוק.
 5. הצעת התקציב לשנת הכספים 2011 הובאה לדיון בפני מועצת העירייה רק ביום 05/03/11, והיא אושרה רק ביום 22/03/11, דהיינו באיחור של כשלושה חודשים מהמועד הקבוע בחוק.
- כתוצאה מהאמור לעיל, הוציאה העירייה בשנים הנ"ל ובמשך תקופות האיחור האמורות, כספים שלא במסגרת תקציב מאושר ושלא כדין.

מן הראוי כי להצעת התקציב יצורפו דברי הסבר לאופן עריכת התקציב, לשינויים המוצעים בהצעת התקציב.

נמצא, כי להצעות התקציב בתקופה האמורה לא צורפו דברי הסר.

התקציב הוא תוכנית עבודה במונחים כספיים, ועליו לשקף נכונה את פוטנציאל ההכנסות של העירייה, על בסיס נתוני ההכנסות של השנה הקודמת ותחזית גידול ההוצאות.

נמצא כי להצעת התקציב לא צורף תקציב הביצוע של השנה הקודמת לשנת הכספים בגינה הוגשה הצעת התקציב.

"תקן כוח אדם" משמעותו - המספר המרבי של משרות שבהן ניתן להעסיק עובדים קבועים, עובדים זמניים או עובדים ארעיים למעט עובדים ארעיים למשימה חולפת המועסקים עד מאה ועשרים ימים.

תקן כוח-האדם ברשויות המקומיות מורכב ממשרות מוניציפאליות, דהיינו, משרות שנקבעות על-ידי הרשויות עצמן, וממשרות ייעודיות, דהיינו, משרות שנקבעות על-ידי כמה משרדים ממשלתיים ייעודיים – משרד החינוך, התרבות והספורט, משרד העבודה והרווחה, משרד הבריאות, המשרד לאיכות הסביבה, המשרד לענייני דתות ומשרד הפנים – וממומנות מתקציבי המשרדים האלה (להלן – שיא כוח-אדם).

עד לשנת 1995 נהג משרד הפנים לאשר לרשויות המקומיות, מדי שנה בשנה, את שיא כוח-האדם, אשר במסגרתו רשאיות הן להעסיק עובדים וזאת על-פי הסמכות שהוקנתה לשר הפנים בסעיף 24 לחוק יסודות התקציב.

משנת 1995 נקבעת מצבת כוח-האדם על-ידי מועצת הרשות, במסגרת אישור תקציבה הרגיל, על-פי טבלאות המפרטות את שכר העובדים והכול בתנאי שקיים כיסוי בתקציב שהוגש למועצה לאישור. לאחריו על הרשות לקבל את אישור התקן והשכר מאת משרד הפנים.

על פי הנחיות משרד הפנים להגשת מסגרת תקציב הרשות המקומית נקבע, כי במהלך הדיונים על הצעת התקציב, על מועצת הרשות המקומית לאשר את תקן כוח האדם (מספר משרות) הדרוש לה, וכן את התקציב המממן משרות אלה – ובלבד שלמסגרת המוצעת ולשכר יהיו כיסוי תקציבי בתקציב מאוזן שהוגש לאישור המועצה.

מסגרת כוח האדם תכלול את העובדים הקבועים, הזמניים, הארעיים ועובדים בחוזים מיוחדים המועסקים במשרה מלאה או חלקית, וכן עובדים ללא מרכיב שכר המועסקים על-פי שעות עבודה / ימי עבודה.

מהבדיקה נמצא, כי פעלה העירייה בניגוד להוראות האמורות בכך שלא דנה ולא אישרה במהלך הדיונים על הצעת התקציב לשנים האמורות את תקן כוח האדם (מספר משרות) הדרוש ולא ערכה טבלאות שכר, כנדרש.

סעיף 209 לפקודת העיריות (נוסח חדש) קובע, כי:

"תמצית התקציב המאושר יפורסם ברשומות."

נמצא, כי תמצית התקציב המאושר בתקופה הנבדקת לא פורסם ברשומות כמתחייב על פי החוק.

המלצות הביקורת:

1. על העירייה, העומד בראשה וגזבר העירייה לדאוג להכנת הצעת התקציב ולהגשתה לדיון בפני ועדת הכספים ובפני מועצת העירייה בתוך המועד הקבוע בחוק, דהיינו עד לסוף אוקטובר לשנת הקודמת לשנת הכספים שאליה מתייחסת ההצעה.
2. על העירייה והעומד בראשה לדאוג לאישור התקציב על ידי מועצת העירייה במועד הקבוע בחוק, דהיינו עד לסוף דצמבר לשנה הקודמת לשנת הכספים שאליה מתייחסת הצעת התקציב.
3. על העירייה והעומד בראשה לדאוג לפרסום התקציב המאושר ברשומות וזאת בסמוך לאישורו.
4. מן הראוי, כי להצעת התקציב יצורפו דברי הסבר להצעת התקציב שיהיו חלק בלתי נפרד מההצעה והאמורים לשטוח בפני מועצת העירייה את ההסברים והנימוקים לסעיפי התקציב השונים כפי שהם מוצעים בהצעת התקציב.
5. על העירייה לצרף להצעת התקציב תקציב הביצוע של השנה הקודמת לשנת הכספים בגינה הוגשה הצעת התקציב על מנת שיהיו בפני המלאה נתונים ריאליים על הכנסותיה והוצאותיה של העירייה אשר יהוו בסיס להחלטה על התקציב המיועד.
6. על העירייה לדון ולאשר במהלך הדיונים על הצעת התקציב את תקן כוח האדם (מספר משרות) הדרוש לעירייה ולערוך טבלאות שכר, כנדרש בהנחיות משרד הפנים.
7. מן הראוי, כי העירייה תדאג להכנת תוכנית לתקציב רב שנתי שתכלול, בנוסף להצעת תקציב לשנת הכספים הקרובה, תוכנית תקציב לשתי השנים הבאות אחריה ובמיוחד תכלול תוכניות יעדים ומטרות רב שנתיות על-פי סדר העדיפות של העירייה הן בתחום התקציב השוטף והן בתחום תקציב הפיתוח.

ועדת מכרזים**ממצאים**

1. נמצא כי בשנת 2012 זומנה ועדה המכרזים ל 17 דיונים. מתוך 17 הישיבות להן הוזמנה הוועדה בשנת 2012 התקיימו רק 11 ישיבות. שש ישיבות נדחו, חלקם בהעדר מניין חוקי לקיום הישיבות וחלקם בהעדר האנשים האחראים על תיבת המכרזים. השתתפות חברי הוועדה בישיבות הועדות לא הייתה מלאה ופעילה ואינה משביעה את הרצון. חברי הוועדה הרבו להיעדר מישיבותיה. לא פעם נדחו דיוני הוועדה בהעדר מניין חוקי לישיבות הוועדות.
2. לאחר מינויה התחילה הוועדה בהכנת נוהל עבודה לעבודתה ולדיוניה אולם עד למועד הביקורת לא אישרה הוועדה הנוהל האמור.
3. פרוטוקול הישיבות לא נוהל בשני עותקים כמתחייב על-פי החוק ולא נמסר עותק ממנו למשמרת כאמור לעיל.
4. הוועדה לא ניהלה רשימת ספקים וקבלנים כמתחייב מהורות התקנות כאמור.
5. הוועדה לא המציאה למועצה ולמבקר העירייה רשימת הספקים והקבלנים וכן פירוט הספקים והקבלנים שראש העירייה פנה אליהם לפי תקנה זו במכרזי זוטא.
6. העירייה אינה מנהלת פנקס מכרזים כמתחייב מהוראות התקנה כאמור.
7. בעירייה נמצאת תיבת מכרזים העשויה ממתכת. לתיבת המכרזים שני מכסים (מכסה גדול עם שני מנעולים ומכסה קטן עם מנעול אחד בלבד). המבנה של תיבת המכרזים כאמור אינו תואם את דרישות התקנות. הימצאות מכסה עם מנעול אחד מרוקן מתוכן את הימצאות המכסה השני בעל שני המנעולים.
8. נמצא עוד כי לא נתמנה עובד עירייה שיהיה מופקד על הכנסת מעטפות המכרזים לתוך תיבת המכרזים כמתחייב מהוראות תקנות המכרזים. בפועל תפקיד זה בוצע על ידי מנהל רכש של העירייה.
9. כמו כן נמצא כי לא נתמנו אנשים המופקדים על השמירה על מפתחות תיבת המכרזים. בפועל הוחזקו מפתחות תיבת המכרזים על ידי אחד מעובדי העירייה.
10. העירייה לא הקפידה על מילוי אחר הוראות התקנה האמורה כלהלן:
 - א. אי מינוי אנשים שיהיו מופקדים על פתיחת תיבת המכרזים באופן קבוע. עקב כך תיבת המכרזים לא נפתחה באופן ובידי האנשים המוסמכים כמתחייב מהוראות תקנות המכרזים.
 - ב. אי פרסום הודעות על המקום והמועד בהם תפתח תיבת המכרזים במכרזים השונים. הודעות כאמור גם לא הודבקו בכניסה לבנין הראשי של העירייה שבו נפתחת באופן קבוע תיבת המכרזים.
 - ג. לא תמיד נפתחה תיבת המכרזים בנוכחותם של כל האנשים שנוכחותם דרושה על פי התקנות (חבר הוועדה שנתמנה לכך על ידי הוועדה ושני עובדי העירייה שנתמנו לשם כך על ידי ראש העירייה).

המלצות הביקורת

1. מן הראוי שוועדת המכרזים תקבע לעצמה נוהל עבודה לשם הסדרת עבודתה ודיוניה.
2. על ועדת המכרזים לנהל את פרוטוקול הישיבות שלה בשני עותקים שאחד מהם יימסר למשמרת למבקר העירייה או לעובד העירייה שייקבע לכך על ידי ראש העירייה.
3. על ועדת המכרזים לנהל רשימה של ספקים וקבלנים, אשר רשאים להשתתף במכרזי זוטא של העירייה.
4. על ועדת המכרזים לקבוע את אמות המידה שלפיהן תפנה העירייה אל הספקים והקבלנים אשר רשאים להשתתף במכרזי זוטא כאמור.
5. רשימת הספקים והקבלנים כאמור תהיה פתוחה לעיון הציבור; כל ספק או קבלן רשאי לבקש לצרפו לרשימה האמורה והוועדה תדון בבקשתו.
6. על ועדת המכרזים להמציא, אחת לשנה, למועצת העירייה ולמבקר העירייה את רשימת הספקים והקבלנים כאמור, וכן פירוט הספקים והקבלנים שראש העירייה פנה אליהם במכרזי זוטא; הפירוט כאמור יהיה פתוח לעיון הספקים והקבלנים הכלולים בו.
7. על ועדת המכרזים לדאוג לכך כי כל מכרז יסומן במספר סידורי ויירשם בפנקס (פנקס המכרזים) שיוחזק במקום שורה יושב ראש הוועדה. הפנקס יהיה פתוח לעיון הציבור וזאת בשעות המיועדות לקבלת קהל במשרדי העירייה.
8. על העירייה להקפיד על מילוי אחר כל ההוראות של תקנות המכרזים בכל הקשור לתיבת המכרזים לרבות:
 - א. המבנה של תיבת המכרזים חייב להתאים לדרישות התקנות. לתיבת המכרזים יהיו שני מנעולים עם שני מפתחות. הפתח של תיבת המכרזים חייב להיות בצורה של מאפשרת הוצאת חומר כלשהו מהתיבה ללא פתיחתה.
 - ב. על ראש העירייה למנות עובד עירייה שיהיה מופקד על הכנסת מעטפות המכרזים לתוך תיבת המכרזים (ללא צורך בפתיחת התיבה לשם כך).
 - ג. על ראש העירייה למנות שני אנשים שיהיו מופקדים על השמירה על מפתחות תיבת המכרזים.
 - ד. על העירייה לדאוג לכך כי תיבת המכרזים תיפתח רק אם יהיו נוכחים חבר ועדת המכרזים שנקבע על ידי הוועדה וכן עובדי עירייה שראש העירייה הסמיך לכך.

ניהול כספי בבתי הספר בעיר**מבוא**

סדרי ניהול כספים בבתי ספר מוסדרים בחוזר מיוחד ומשותף של משרד החינוך והתרבות ומשרד הפנים – "הוראות בענייני כספים למוסדות החינוך" שיצא באוגוסט 1985 (להלן – חוזר מנכ"ל). חוזר זה היה על דעת מרכז השלטון המקומי וארגון ההורים הארצי והוא מחייב את כל הגורמים הקשורים עמו.

מטרת הוראות החוזר האמור היא להביא לידי ניהול תקין ואחיד של ענייני הכספים בכל מוסדות החינוך. הוראות החוזר אמורות הן להדריך את מי שמופקדים על ניהול כספים בבתי – ספר – גבייה, הכנסות – להבחין בין המותר והאסור ולהקפיד על ניהול ורישום מדויק, יעיל ופשוט של כל הפעולות הכספיות. חוזר מנכ"ל כולל גם דוגמאות של טפסים לצורך ניהול החשבונות לפי הוראותיו.

מנהל בית-הספר הינו המוסמך מטעם משרד החינוך והתרבות ורשות החינוך המקומית לטפל בכספי בית-הספר והוא האחראי לכל הפעולות הכספיות של בית-הספר. מנהל בית-הספר אחראי לשלמות הכספים שנתקבלו בקופת בית-הספר מכול מקור שהוא.

כמו כן על מנהל בית-הספר מוטלת האחריות לפקח על עבודת מזכיר בית-הספר ולוודא שאומנם הוא ממלא אחר הוראות חוזר מנכ"ל האמור.

מזכיר בית-הספר הינו אחראי בפני מנהל בית-הספר ובפני הרשות המקומית לניהול תקין ויעיל של ענייני הכספים של בית-הספר. המזכיר אחראי אישית לניהול תקין של ספרי החשבונות ולשמירה נאותה של הכספים וכל המסמכים הכספיים שבשימוש בית-הספר. המזכיר יפעל בעניינים כאמור בהתאם לחוקי המדינה, להוראות הרשות המקומית ומנהל בית הספר.

תקציבי בתי-הספר

בחוזר מנכ"ל האמור נקבע, כי:

1. "בית-הספר יפעל במסגרת תקציב של שנת-לימודים.
2. התקציב יכלול הקצבות משרד החינוך והתרבות, הקצבות רשות החינוך המקומית וכספי תרומות ותקבולים.
3. כספי רשות החינוך המקומית ומשרד החינוך והתרבות מיועדים לקיומו התקין של בית הספר, להחזקתו ולשיפור תנאיו.
4. עם אישור התקציב של רשות החינוך המקומית, תודיע הרשות למנהל, מהם הסכומים שהועמדו לרשות בית-הספר, ובכללם הקצבות משרד החינוך והתרבות.
5. התכנית המאושרת של תרומות ההורים תהווה פרק נפרד בתקציב בית-הספר, המוגש לרשות החינוך המקומית וללשכה המחוזית של משרד החינוך והתרבות.
6. מנהל בית-הספר יכין, עד 15 ביולי, הצעת תקציב שנתי מאוזן, ב- 3 עותקים.
7. ההצעה תתבסס על אומדן סעיפי ההוצאה וההכנסה ויתרות הכספים בבנק, ותפרט את ההוצאה השנתית של בית-הספר לסעיפיה.
8. מנהל בית-הספר ישלח את הצעת התקציב ללשכה המחוזית של משרד החינוך והתרבות ולרשות החינוך המקומית – לאישור.
9. אם הרשויות המאשרות לא ישיגו על הצעת התקציב של מנהל בית-הספר תוך 30 יום (עד 15 באוגוסט), תיראה התוכנית כמאושרת ותהא מסמך לביצוע. תוגש השגה כלשהי על הצעת התקציב, יש להוסיף 14 יום לגיבוש הצעה מוסכמת".

דין וחשבון שנתי

בחוזר מנכ"ל האמור נקבע, כי:

1. בסוף שנת-הלימודים יוכן דין-וחשבון כספי בשלושה העתקים, שישקף את כל הפעולות הכספיות של בית-הספר, שנרשמו בפנקסים בתקופה: 1 באוגוסט – 31 ביולי. דו"ח זה יכלול את סך-הכול המצטבר של סכומי הטורים בספרי התקבולים והתשלומים לאותה שנת-לימודים.

2. הדו"ח הכספי השנתי יכלול גם יתרות של חשבון ניירות-ערך – איגרות חוב ממשלתיות, אם נרכשו על-ידי בית-הספר לשמירת ערכם של המזומנים הפנויים שברשותו.

3. לדין-וחשבון יש לצרף אישור הבנק על היתרה בחשבון בית-הספר ל- 31 ביולי.

4. על הדין-וחשבון יחתמו המנהל והמזכיר של בית-הספר.

5. הדין וחשבון יוגש עד 5 באוגוסט לרשות החינוך המקומית ולמנהל המחוז של משרד החינוך והתרבות.

6. פרקים מן הדין-וחשבון, הנוגעים לשימוש בכספים של תרומות הורים, יוגשו לוועד ההורים.

מהבדיקה נמצא, כי כבר שנים רבות לא מוגשים לעירייה הצעות תקציב ודו"חות כספיים שנתיים על ידי בתי הספר. תקציבי בתי הספר לא נדונו ולא אושרו על ידי העירייה. למעשה לא נמצא בידי העירייה נתונים כלשהם על היקף הפעילות הכספית של בתי הספר, על אופן ניהולן ועל מצבן הכספי.

לדעת הביקורת, אין להשלים עם המצב כאמור לעיל ומן הראוי כי העירייה תפנה לבתי הספר עם הנחיות ברורות בכל הקשור לניהול הכספי של בתי הספר ועל חובתם להגיש לעירייה הצעות תקציב ודו"חות כספיים שנתיים כמתחייב מהוראות חוזר מנכ"ל האמור.

השתתפות חברי מועצת העירייה בישיבות מועצת העירייה וועדותיה

ממצאים

1. העירייה לא עמדה בהוראות החוק ולא התכנסה בתדירות הנדרשת בחוק כמפורט להלן:
 - א. בשנת 2012 לא קיימה העירייה אף ישיבה מן המניין.
 - ב. בשנת 2012 לא התכנסה מועצת העירייה בחודשים ינואר, אפריל ומאי.
 - ג. בשנת 2012 הוציאה העירייה הזמנות לאחת עשרה ישיבות שלא מן המניין. עשר ישיבות התקיימו, ישיבה אחת לא התקיימה בהעדר מניין חוקי. בשתי ישיבות נאלצו חברי העירייה להמתין בין חצי עד שעה להשלמת המניין החוקי.
2. חלק מחברי מועצת העירייה הרבו להיעדר מישיבות מועצת העירייה. שלושה חברים מחברי מועצת העירייה נכחו בפחות מ- 60% מישיבותיה. חבר אחד נעדר ביותר ממחצית הישיבות.
3. מלבד שתי ישיבה מבין 11 הישיבות של מועצת העירייה לא הייתה נוכחות מלאה של כל חברי מועצת העירייה. ברוב הישיבות הייתה נוכחות חברי מועצת העירייה חלקית בלבד.
4. ממוצע נוכחות חברי מועצת העירייה בישיבותיה היו 72%, דהיינו יותר מרבע מחברי מועצת העירייה נעדרו באופן קבוע מישיבותיה. בחמש ישיבות (45%) של מועצת העירייה נכחו פחות משני שלישי מחברי מועצת העירייה.
5. בפרוטוקולים של ישיבות מועצת העירייה אין כל התייחסות או תיעוד או סימוכין על אודות הסיבות להיעדרותם של חברי מועצת העירייה.
6. העירייה אינה מקיימת שום מעקב אחר נוכחותם והיעדרותם של חברי מועצת העירייה.
7. בשנת 2012 שלושה מחברי העירייה נעדרו ביותר משלוש ישיבות רצופות.
8. בשנת 2012 מבין 26 הוועדות של העירייה, שבע ועדות בלבד היו פעילות והן: ועדת מכרזים (15 פעמים), ועדת רכש ואספקה (16 פעמים), ועדת ההנחות (16 פעמים), הוועדה לענייני ביקורת (פעם אחת), ועדת החינוך (פעם אחת), ועדת הספורט (פעם אחת) וועדת החריגים (5 פעמים). יתר הוועדות לא התכנסו כלל ועיקר.
9. השתתפות חברי מועצת העירייה בישיבות הוועדות לא הייתה מלאה ופעילה ואינה משביעה את הרצון.
10. חברי מועצת העירייה הרבו להיעדר מישיבות ועדות העירייה. לא פעם נדחו דיוני הוועדות בהעדר מניין חוקי לישיבות הוועדות.
11. לא נמצא בידי העירייה כל תיעוד או סימוכין בגין היעדרויות מוצדקות של חברי הוועדות.
12. העדר כל פיקוח או מעקב מצד העירייה על נוכחותם והיעדרותם של חברי הוועדות בישיבות הוועדות.

המלצות הביקורת

1. על העירייה לפעול לפי הוראות פקודת העיריות ולהתכנס לישיבות מן המניין אחת לחודש לפחות.
2. העירייה יכולה לקבוע בהחלטה של מועצת העירייה אם רצונה בכך, כי בחודש מסוים או בשני חודשים מסוימים לא יהיו ישיבות מן המניין למועצת העירייה.
3. על העירייה לדאוג לכך, כי חברי מועצת העירייה יתייצבו לישיבותיה באופן סדיר. על העירייה לדאוג, בין היתר, לכך, כי ההזמנות לישיבות העירייה יגיעו לחברי העירייה זמן מספיק לפני מועד הישיבות ולא להסתפק במועד המינימאלי שנקבע בחוק ל- 48 שעות לפני הישיבות וזאת על מנת לתת לחבר העירייה זמן מספיק להתכונן לכך. במקרה ובישיבות יידונו תקציב העירייה (כולל תקציבים בלתי רגילים), תשלומי חובה או חוקי עזר המועד המינימאלי שנקבע בחוק הינו 10 ימים.
4. על העירייה לקיים מעקב אחר נוכחותם והיעדרותם של חברי מועצת העירייה בישיבותיה. על העירייה להתייחס לעניין זה בפרוטוקולים של הישיבות שישללו שמות חברי העירייה הנעדרים, הסיבות להיעדרותם ואף לצרף אישורים ותעודות אם ישנם כאלה.
5. כדי להבטיח שהוועדות תמלאנה את התפקידים שמוטלים עליהן על העירייה לדאוג לכינוסן באופן סדיר לפחות בתדירות הקבועה לוועדות החובה בחוק, דהיינו אחת לשלושה חודשים.
6. במקרה ואחת מוועדות החובה של העירייה אינה ממלאת את תפקידה ואינה מתכנסת כמתחייב על-פי החוק, על ראש העירייה להשתמש בסמכויותיו לפי סעיף 166(אא) לפקודת העיריות ולהורות לכנסה, והוא יקבע את סדר היום של ישיבת הוועדה.
7. על העירייה לקיים מעקב אחר נוכחותם והיעדרותם של חברי מועצת העירייה בישיבות הוועדות. בפרוטוקולים של הישיבות יש לציין את שמות חברי הוועדות הנעדרים, הסיבות להיעדרותם ואף לצרף אישורים ותעודות רלוונטיים.
8. הביקורת מעירה כי על ראש העירייה לכנס את הוועדות לכל הפחות בתדירות שנקבעה בפקודת העיריות. עליו גם לדאוג שהן תתפקדנה ותמלאנה את תפקידיהן כפי שהוטלו עליהן. השתתפות החברים השונים בישיבות הוועדות הנה חשובה וחיונית. במסגרת תפקידם בוועדות מוטל עליהם לתרום ככל יכולתם לתכנון ניהול ופיקוח על ענייני העיר. פעילות סדירה של הוועדות עשויה לתרום רבות בהצלחתה של העירייה.

השתתפות העובדים הבכירים של העירייה בשיבות העירייה ובישיבות ועדותיה

ממצאים

מבדיקת נושא זימונם של בעלי התפקיד ועובדי העירייה כאמור נמצא, כי לא זומנו העובדים לכל הישיבות של מועצת העירייה או לישיבות ועדותיה כמתחייב על פי החוק. להלן דוגמאות:

1. הגזבר לא הוזמן ולא נכח בחלק מישיבות מועצת העירייה, ובחלק מישיבות ועדת המכרזים.
 2. היועצת לענייני מעמד האישה לא זומנה ולא נכחה בישיבות מועצת העירייה ובישיבות ועדותיה.
 3. מהנדס העירייה לא זומן ולא נכח בחלק מישיבות מועצת העירייה.
 4. מנהל מחלקת החינוך לא זומן ולא נכח בחלק מישיבות מועצת העירייה.
 5. מנהל רכש ואספקה לא זומן ולא נכח בישיבות מועצת העירייה.
 6. מבקר העירייה לא זומן לישיבות הועדה המרחבית לתכנון ולבנייה מזרח השרון ולישיבות הדירקטוריון של החברה לטיפול במי קולחין קלנסואה לב הרון ולישיבות הדירקטוריון של המתנ"ס.
- הביקורת מעירה לעירייה כי עליה לדאוג ולהקפיד על כך, כי העובדים ובעלי התפקידים כאמור יוזמנו לכל הישיבות של העירייה ולישיבות של ועדותיה כחובתה על פי החוק. השתתפותם של העובדים בישיבות מועצת העירייה ובישיבות ועדות העירייה הינו חיוני ונחוץ לניהולה התקין של העירייה. נוכחותם והשתתפותם של עובדי העירייה כאמור מאפשר לחברי מועצת העירייה ולחברי ועדות העירייה לשמוע דיווחים והסברים עדכניים ולקבל את מרב הנתונים מהגורמים המוסמכים. הדבר מהווה כלי עזר רב לקבלת החלטות על ידי מועצת העירייה וועדותיה. כמו כן הינו חיוני לקיומה של ביקורת ציבורית על עובדי העירייה. ולכן מן הראוי, כי עובדים אלה יוזמנו ויהיו נוכחים וישתתפו בישיבות העירייה ובישיבות ועדותיה.